

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling.

I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi er en områdeinstitution der består af 9 børnehuse. Der er udarbejdet en fælles læreplan på institutionsplan der dækker de 9 børnehuse. Denne samlede institutionslæreplan er således den fælles ramme og i denne evaluering vil der være forskellige eksempler fra de 9 børnehuse på den konkrete praksis.

De vigtigste fælles indsats i institutionen de sidste 2 år har været:

Leg er et helt centralt emne i børnenes liv – både hjemme og i deres dagtilbud. Vi har som fagpersoner manglet et nuanceret fagligt sprog for legens elementer.

Derfor har vi været på fælles uddannelse med Danmarks eneste legeprofessor.

Vi skal have udarbejdet en legestrategi som fælles fagligt ståsted.

Udeliv

Vi arbejder målrettet med udeliv i hele institutionen. Vi har ildsjæle i alle børnehuse der har et særligt ansvar i at holde udelivet i gang. Vi har et fælles indhegnet skovområde som vi deler med 2 andre områdeinstitutioner.

Eksempel fra børnehus:

I børnehuset er vi særligt optaget af Natur og udeliv.

I børnehaven arbejder vi med krible-krable. Vi laver aktiviteter med henblik på, at børnene skal tage dem med ind i deres egen leg, og det ser vi lykkes, når børnene f.eks. leder efter bænkebidere og bygger deres egne insekthoteller på legepladsen.

Vi har lavet myreslim (en gele med chiafrø i), myretuer, og vi har læst en bog og set en kort video om myre.

En gang om ugen, vil vi ud i naturen og finde insekter, frøer og andre dyr.

Vi har lavet myrefælder (en udhulet kartoffel), som i stedet viste sig at tiltrække bænkebidere, og vi omdøbte den derfor til en bænkebiderefælde. På den måde er vi nysgerrige sammen med børnene i praksis.

Vi har skrevet "Ole" på en vinbjergsnegl, som vi fandt i nærområdet. Desværre har vi ikke kunne finde "Ole" igen, men vi oplever, at børnene er meget optaget af at lede efter ham.

I vuggestuen arbejder vi med hybriddyr. F.eks. en bænke-myre. Vi arbejder med, at børnene skal turde holde insekter. Vi oplever, at børnene er meget optaget af, hvis der flyver en flue rundt indenfor, eller hvis der er myre på fliserne, når vi spiser udenfor.

Alle vores aktiviteter, bøger, videoer, opskrifter på myreslim m.m. deler vi med hinanden på en fælles padlet. På vores personalemøder evaluerer vi løbende.

Børn i udsatte positioner

Odense kommunes strategi Stærke børnefællesskaber er blevet og bliver fortsat omsat i forhold til bedst muligt at alle børn oplever sig som en del af stærke børnefællesskaber.

Eksempel fra teaterprojekt, hvor alle børn er tænkt ind som aktive medskabere:

Valg af tiltag	<ul style="list-style-type: none"> • Vi ser på hvert enkelt barn og guider dem til at vælge en rolle, som de kan magte, har ejerskab til og kan blomster i. Når de har valgt en rolle, støtter vi dem ved, at barnet bl.a. er medskaber af deres kostume og bliver i valgte rolle ved at italesætte vigtigheden af netop deres rolle.
-----------------------	--

Samme eksempel:

E. og Z. sang til på en lille opfordring fra os voksne. I. sang klokkeklart, L. sang med og det er bare så fint både børn og voksne kan rumme den måde hun fungerer på.

I fht. L.: da L. skulle gå igennem ildbuen, siger de andre børn: "husk at L. skal op foran fordi hun skal først".

Sprog.

Vi sørger for at sproget er højt prioriteret igennem hele dagen. Vi er opmærksomme på den fælles faglige ballast vi har fået igennem uddannelsesforløbet "Sprogklar" – sprogstrategierne bliver holdt vedlige og bliver anvendt igennem hele dagen og der er mindre grupper med børn der har brug for intensive sproglege - i det omfang det kan lade sig gøre.

Se eksempel fra et teaterforløb, hvor sprog er tænkt aktivt ind i teaterprojektet:

Valg af fokusord og sprogstrategi(er)	TEATER, forår, sommer, efterår, vinter, (udvide med kulde og varme) sol, blæst, regn, sne. Vi øver fokusordene op til sommerfesten ved f.eks. at italesætte når børnene laver teater: "ejj, nu laver i teater" og klappe. Sprogstrategier: 1) Avanceret og nuanceret sprog (når man navngiver genstande eller ord, som børnene ikke kender) 2) Opmuntrer til brainstorm og kreativ tænkning (når man får børnene til at være kreative og finde på forskellige ideer)
--	---

Eksempel på "månedens ord".

Titel på læreplan: Månedens ord   Forfatter: K. og grupperne

Dannelsesord:	vedholdenhed succes mod selvhjulpethed nysgerrighed lyst til at lære samarbejde empati medmenneskelighed fællesskab (det store og de små) respekt
Hvad har vi fået øje på? (Med afsæt i dannelsesordene) - at barnet - i børnegruppen	Vi har arbejdet med begrebet: "mdr.'s ord" på tværs af ys og bh gennem nogle år og har god erfaring med at arbejde med og rundt om et eller få ord i en koncentreret periode. Det svinger om det er nøjagtig en måned eller mere eller mindre. Vi bliver ved med at have fokus på ordet, så længe børnene viser behov for at gentage og interesse. Børn har behov for sproget til at udtrykke sig selv, forstå hinanden og omverdenen (Inst. pædagogiske læreplan s. 27) Alle pædagoger har været på uddannelsen: Sprogklar. Vi véd, at børn tilegner sig sprog i nære relationer og lettere tilegner sig nye ord, når ordene gentages flere gange og gentages i forskellige sammenhænge (man arbejder "rundt" om ordet). Børn har et vidt åbent vindue i fht sprogtilegnelse helt fra de er små og vi har en vigtig opgave med at fylde på. Vi véd også, at vi styrker vores egen opmærksomhed på arbejdet ved at sætte sprogarbejdet i et levedygtigt system i hverdagen. Dannelsesord i fokus: succes, vedholdenhed, lyst til at lære

Der er udarbejdet en onlinefolder der beskriver hvordan forældrene kan støtte og opmuntre børnenes sproglige udvikling. (link)

https://issuu.com/eriklundholm/docs/sprogfolder_11_03_2020?fr=sYTq3MjgxMjM1NQ

En rød tråd i børnenes liv (Dagtilbud og skole)

Der er udarbejdet fælles onlinefolder i dagtilbud/skole, der beskriver denne røde tråd vi skaber mellem de 2 arenaer. (Link)

https://issuu.com/eriklundholm/docs/skoleparathed_14_02_2020_f_lles_folder?fr=sZjQ2NjgxMjM1NQ

Online Billedbog fra besøg på skolen (link)

https://issuu.com/eriklundholm/docs/bes_g_p_hunderupskolen?fr=sZjJmNjgxMjM1NQ

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur.

I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis.

I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx Redskab til selvevaluering,

Tegn på læring, Redskab til forankringsproces eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Eksempel fra et børnehus:

Vi har lavet en struktur på stuemøderne som betyder at vi har møder i middagsstunden – enten gruppe vis eller pædagogmøde på tværs. Her bliver der egentlig evalueret/reflekteret.

Vi har månedlig faglige aften møder, hvor vi altid har forberedt et fagligt indhold

Der bliver evalueret egentlig og månedlig ud fra smtte modellen på følgende:

- Fordybelses grupper, både sammensætningen og de pædagogiske tiltag/aktiviteter der bliver initieret.
- Fællesskaber i grupperne og herunder leg.
- Det enkelte barn og vores fokus/indsats
- Opfølgning på de faglige møder

Vi bruger også Stjernestunder fra ICDP og har for nylig startet op med at bruge "Legeskatten"

(et materiale udfærdiget i et talentforløb mellem BUPL og UCL)

Eksempel fra et børnehus:

Vi har fokus på straks-evaluering i hverdagen da det udvikler og flytter os hver dag samt gør det muligt at justerer praksis hurtigt og målrettet bedst mulig trivsel, læring, udvikling og dannelse for den enkelte og børnefællesskabet.

På fagmøder arbejdes der med dokumentation ud fra en dagsorden hver gruppe selv laver samt udfyldes der systematisk referat-skema med faste punkter hvor et af punkterne er evaluering af specifikke indsatser samt af læringsmiljøet bredt og smalt.

På p.møder et fast punkt hvor hver gruppe fortæller om hvad der arbejdes med, hvorfor, hvordan samt evaluerer praksis. Herefter kan de andre grupper byde ind med spørgsmål der kvalificere eller udfordrer den beskrevne praksis.

Vi arbejder tæt sammen med forældrene til børn i udsatte positioner - vi holder løbende evaluerende statusamtaler/-møder, hvor vi sammen bliver klogere på det barnet fortæller os gennem sin adfærd hjemme og i børnefællesskabet. På den måde får vi kvalificeret dokumentation, som vi kan evaluere/udvikle på og dermed skabe sammenhæng i indsatsens for barnet både hjemme og i børnehuset.

Vi udvikler forældresamarbejdet ved at inddrage forældrene i fokuseret praksis på grupperne - hvad vi gør, hvorfor vi gør og hvordan forældrene kan understøtte eget barn i relation hertil. Vi evaluerer den fokuserede praksis ud fra den dokumentation vi erhverver os gennem forældrenes indsats/tilbage melding samt børnenes læreproces og det lærte. Vi deler dokumentation og evaluering med forældrene gennem løbende beskrivelser og billeder på Aula.

I arbejdet med den styrkede læreplan er praksis dynamisk – det enkelte tema har forskellig tyngde i aktiviteter, forløb og hverdag efter behovet i børnefællesskaberne. Vi har fokus på, hvordan vi styrker læring over hele dagen – i vores hus helt særligt eftermiddage – samt et fokus på hvordan vi kan udvikle vores forældresamarbejde gennem ændringer i strukturer, involvering og ansvar. Vi vil gerne vide hvad forældrene er optagede af samt hvordan vi understøtter dette bedst i stedet for at antage.

Eksempel fra et børnehus:

Som ny leder har jeg fået øje på at børnehuset ikke haft en struktur eller kultur der understøttede evaluering. Vi arbejder med et fælles læreplanstema - når vi skal evaluere arbejdet, har jeg lavet et online evalueringsskema, som kan give os svar på om vi har nået de mål vi satte os. Baggrunden er at vi skal arbejde med data og ikke med synsninger.

Efter hvert læreplanstema evaluerer vi opnåelsen af målene på p-møde. Hver gruppe opsummer hvad de har lavet, hvad har lykket og hvad ikke og skal forklare hvorfor har det lykket og hvorfor ikke. De tager deres faglige briller på.

Vi har inddraget forældrerådet på vores møder, hvor vi giver indblik ind i vores arbejde. Hvilket emnet vi arbejder med, hvordan vi nærmer os subjektet. Alle forældre for information om læreplanstemaet, medarbejderne lægger op billeder, skriver oplæg om aktiviteter på Aula eller op på tavlen i børnehuset. På møderne er det mulighed at have indflydelse eller komme med et forslag.

Det er planen at sende spørgeskema til forældrene, hvor de kan give os indblik om beskrivelserne giver mening .

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I kort skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Eksempel fra et børnehus:

Vi har haft følgende emner på faglige møder.

Der har altid været noget materiale som skulle forberedes, indimellem har et par af personalerne eller daglig pædagogisk leder forberedt et mindre oplæg og så tilgår vi det i fællesskab.

Det vil sige at alle byder ind til dialog og refleksion. Vi oplever at det giver en god forståelse for hinanden og et fælles sprog. Det lærende fællesskab. Der laves referat og så skal der laves et skriv som samler det hele sammen.

Følgende emner har været på:

- Kerneopgave
- Børnesyn
- Leg
- Forældresamarbejde
- Udeliv
- ICDP

Eksempel på en lokal læreplan, der strækker sig over flere måneder:

Titel på læreplan: Teater om de 4 årstider   Ansvarlig: S. og L.

Dannelsesord:

vedholdenhed succes mod selvhjulpenhed nysgerrighed lyst til at lære samarbejde empati medmenneskelighed fællesskab (det store og de små) respekt

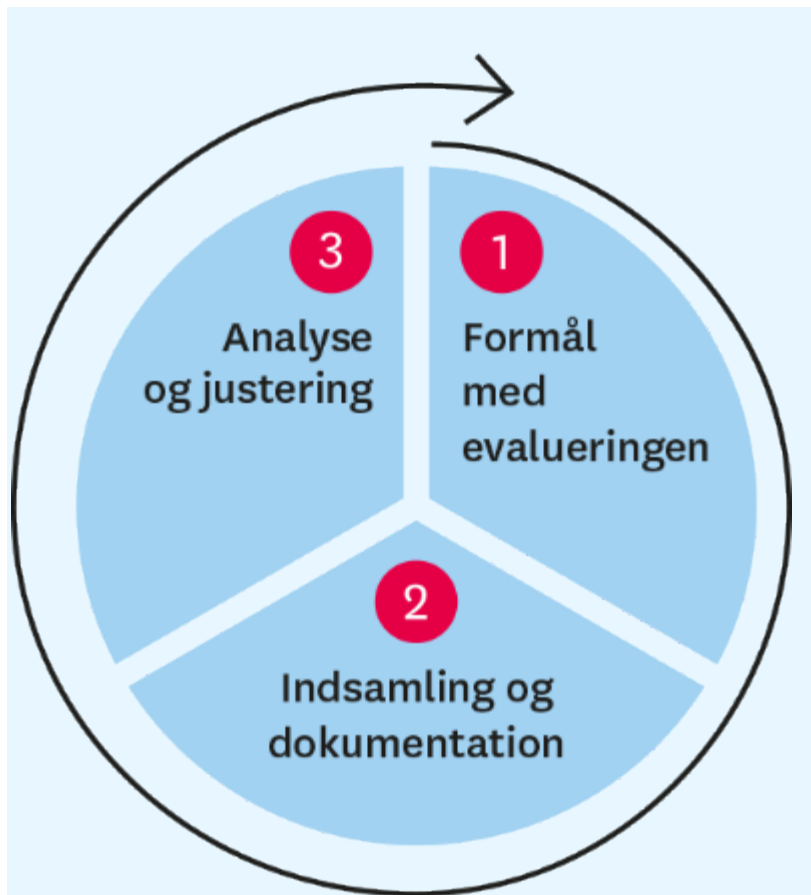
<p>Hvad har vi fået øje på? (Med afsæt i dannelsesordene) - at barnet - i børnegruppen</p>	<p>Hvert år til sommerfest i haven laver vi et teaterstykke, hvor ALLE børn (hele børnehaven og de ældste fra vuggestuen) har en vigtig rolle at spille og hvor alle forældre, børn og søskende inviteres.</p> <p>Vi har, i år, mange nye børn og forældre (familier) i børnehuset.</p> <p>Traditionen med en sommerfestdag er med til at styrke relationen mellem personale, børn og forældre, men også mellem forældrene.</p> <p>Efter en lang periode med nedlukninger og Corona restriktioner, er der behov for oplevelser af det fællesskab, som denne tradition er med til at give, også i personalegruppen.</p> <p>Hele personalegruppen er med til at skabe og løfte teaterstykket, men børnehavens voksne, har det overordnede ansvar og laver drejebogen.</p> <p>Alle er med til at finde på og lave kostumer og rekvisitter, særligt til den gruppe børn, man har ansvar for.</p> <p>Vi har, til teaterforestillingen valgt emnet: Årstiderne.</p> <p>Emnet er, på forskellig vis, relevant og lærerigt for både de ældste børn og for de mange nye små børn, der er startet i børnehaven og de ældste vuggestuebørn.</p> <p>At optræde for andre kræver mod, hvilket er vigtigt for børn at øve sig på, særlig for de ældste børn, der skal i forårs sfo næste år. Her i vores trygge rammer, kan børnene øve sig på at være modige ved f.eks at synge i mikrofon og med vores guidning og mangeårige erfaringer med at lave teater til sommerfesten gør, at vi har en stærk formodning om at børnene vil få succes med deres optræden. Gennem hele tilblivelsen af teaterstykket, øver de ældste børn sig på at samarbejde, være medbestemmende og have indflydelse ved at sige deres mening og komme med deres ideer til indhold og roller, samt kostumer.</p> <p>Uddrag af Den styrkede pædagogiske læreplan, samt inst. Læreplan: Mål fra læreplansområde - kultur, æstetik og fællesskab: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.</p> <p>Et par af nøgleord i institutionens læreplan for læreplansområdet: - Glæde ved at skabe sammen med andre og sig selv f.eks. teater, musik og kunst. - Opdage nye evner man har</p> <p>Mål fra læreplansområde - Alsidig personlig udvikling. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.</p> <p>Et par af nøgleord i institutionens læreplan for læreplansområdet: - tro på egne evner – følge egen fordybelse og nysgerrighed - kunne tage sin plads og kunne give andre deres plads - opøve sine egne deltagelseskompetencer i et børnefællesskab – stort eller lille.</p>
<p>Mål for barnet / børnegruppen (opsæt ml 1- 3 mål)</p>	<p>Dannelsesord: Mod, fællesskab, succes, samarbejde.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styrke sammenholdsfølelsen i børnegruppen og i huset. - Styrke børnenes evne til at samarbejde.

	<ul style="list-style-type: none"> - Styrke børnenes mod: alle børnene øver at tør stå frem – enten alene eller sammen med andre, hvilket udvikler troen på eget værd. - Demokrati: de ældste børn øver at være med til at bestemme og få ejerskab og oplever at hver især er vigtige for stykkets tilblivelse. - Sammenhold mellem børnehuset og forældrene.
Læreplanstema	Kultur, æstetik og fællesskab Alsidig personlig udvikling
Valg af tilgang/metode	<ul style="list-style-type: none"> • De ældste børn samles i maj måned sammen med S. og L., hvor de præsenteres for teaterstykkets overskrift, vi taler om sange i forhold til årstiderne og dramatiserer disse. Børnene kommer selv med ideer til roller. • L. samler inspirationen fra kollegerne og laver drejebogen ud fra børnenes ønsker om roller. Børnene er med til at bestemme, hvad de gerne vil optræde med. • Mellemsgruppen får lov til at vælge mellem to forskellige roller, så de også føler medbestemmelse. • De yngste og vuggestuebørn får tildelt roller, der passer til deres udviklingstrin og stykket.
Valg af fokusord og sprogstrategi (er)	<p>TEATER, forår, sommer, efterår, vinter, (udvide med kulde og varme) sol, blæst, regn, sne.</p> <p>Vi øver fokusordene op til sommerfesten ved f.eks. at italesætte når børnene laver teater: "ejj, nu laver i teater" og klappe.</p> <p>Sprogstrategier:</p> <p>1) Avanceret og nuanceret sprog (når man navngiver genstande eller ord, som børnene ikke kender)</p> <p>2) Opmuntrer til brainstorm og kreativ tænkning (når man får børnene til at være kreative og finde på forskellige ideer)</p>
Valg af tiltag	<ul style="list-style-type: none"> • Vi ser på hvert enkelt barn og guider dem til at vælge en rolle, som de kan magte, har ejerskab til og kan blomstre i. Når de har valgt en rolle, støtter vi dem ved, at barnet bl.a. er medskabere af deres kostume og bliver i valgte rolle ved at italesætte vigtigheden af netop deres rolle. • Som optakt til teaterstykket samler L. og S. den ældste gruppe børn, hvor de får talt om årstiderne via sange og plancher • I maj måned begynder vi at tale med de ældste børn om vores teaterstykke i haven i år, hvor de skal have hovedrollerne og dermed tale og synge i mikrofon (hvis de har lyst). Vi fortæller, at stykket i år handler om årstiderne, og børnene ønsker og vælger roller ud fra vores fortællinger og snakke. • Børnene tegner deres valgte rolle, der hænges op. Start maj: Vi begynder at synge vores sange om årstiderne, der evt. skal bruges i teaterstykket. • Vi får lavet invitationer til vores gæster, (til generalprøven) sammen med børnene, så vi kan få overbragt dem til de kommende gæster. • L. og S. er hovedansvarlig for, at børnene får valgt roller. Lone begynder at lave drejebog – godt inspireret af div snakke med kolleger og børnene 😊 Lone har udkastet færdig d. 20.5. Der tilføjes og rettes til og endelig drejebog er færdig XXX 😊 • <u>I uge 21: d. XXX</u> Børnene er blevet inddelt i roller, og de voksne er blevet gjort ansvarlige for de forskellige grupper. Vi har styr på, hvad der skal indkøbes til kostumer og rekvisitter. • <u>I uge 22: XXXX</u>

	<p>Vi går i gang med at lave kostumer og rekvisitter med grupperne. Vi skal huske at have børnene med i processerne. Lone begynder at øve sangene med børnene. Kirsten spiller guitar til sangene. I år øver vi os meget på sangene i vores fælles samling hver dag.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>I uge 23 XXXX:</u> • <u>I uge 24 XXXXX</u> <p>Fredag d. 10.6: For-generalprøve i haven for os alle. Hvor vi har lyd på, men ikke sminke og kostumer.</p> <p>Tirsdag d. 14.6: Generalprøve med gæster i haven. Der kommer ca. 200 børn.</p> <p>Fredag d. 17.6: sommerfesten i haven.</p>
<p>Involvering: eksterne, forældre, forældregruppen, forældreråd,</p>	<p>Forældrerådet er blevet orienteret om sommerfestdagen og hvad teateret i år handler om.</p>
<p>Hvilke tegn vil jeg se efter? (tag evt. udgangspunkt i dannelsesordene)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Børnene er engagerede og vil gerne deltage - Børnene (de ældste) har ejerskab til teaterstykket. - Børnene snakker og synger uopfordret om årstiderne, vi ser at årstiderne er en del af deres lege, hvor de f.eks. leger de forskellige roller. - Børnene nyder at synge og danser eller snakker om kostumer, der bruges i teaterstykket.
<p>Evaluering:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vi evaluerer på p-møde efter sommerferien.
<p>Dato for evaluering.</p> <p>Ansvarlig for indsamling af data.</p> <p>Data: Hvordan evalueres der?</p> <p><u>Vælg metoder:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - fortællinger - optælling af? - legemønstre - sociogram - fotos ...andet 	<p>Evaluerings spørgsmål (ud fra iagttagelser og fortællinger tages stilling til):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fik børnene nok ejerskab til indholdet? - Lykkes det at skabe et teaterstykke, hvor hvert enkelt barn fik succes? - Var der børn, som blev mere modige og turde stå frem, som ikke turde i starten af tilblivelsen? - Kunne de ældste børn samarbejde omkring rollerne og hjælpe hinanden med at finde på gode ideer? <p>Evaluering fra middagsmøde juni mdr.</p> <p>Flere af os nævner, at det var en kæmpe succes oplevelse især for børnene. Under teaterstykket var der nogle børn der gik ned til mor og far, men de kom tilbage. Nogle børn synes det var svært. Vuggestuebørnene har lidt svært ved at skulle ind og klæde om, og forlade deres forældre.</p> <p>Det var fint at A. mor gik med ind og klæde om.</p> <p>Dejligt at have tid til at snakke med forældrene.</p> <p>Ide: Man kunne invitere bedsteforældre til generalprøven i stedet for naboerne.</p> <p>Det var dejligt at forældrene hjalp til med oprydning og bakkede godt op, også selvom det regnede lidt.</p> <p>Godt at nogle forældre styrede efter deres børn, og gik hjem da børnene var trætte.</p> <p>Man bliver delt lidt mere, når vejret ikke er så godt. Det bliver noget andet, når vi skal pakke sammen.</p> <p>Det er superfint, man kan spise under halvtaget, når det regner.</p> <p>Ide: Kunne man sætte nogle pavilloner op, som forældrene kunne sætte sig under både under måltidet og under forestillingen. Det giver lidt samling på os at alle er i haven. Der kan også sættes nogle pavilloner op til os. Der skal ikke så mange til. Man tog en smule mad ad gangen og være med ved flere borde.</p> <p>Forældrene var glade og vi fik meget ros fra flere om det store stykke arbejde.</p> <p>Det var hyggeligt at vi som personale fik sluttet af med en rejemad og drikke, det var dejligt at slutte af samlet.</p>

	<p>Det var godt med Grisedamen, Else Marie. OBS! Vi ved ikke om muslimer må røre ved grise? (hvor kan vi spørge om det?) Det var dejligt at se hvordan forældrene blandede sig med hinanden, det var måske fordi det blev regnvejr hvor nogen satte sig indenfor sammen med et par andre familier. Børnene var stolte og glade efter de havde optrådt, de sang klart og tydeligt. Det hele lykkedes i fht. at børnene på dagen, dét de havde været med til at planlægge de skulle, det gjorde de. E. og Z. sang til på en lille opfordring fra os voksne. I. sang klokkeklart, L. sang med og det er bare så fint både børn og voksne kan rumme den måde hun fungerer på. I fht. L.: da L. skulle gå igennem ildbuen, siger de andre børn: husk at L. skal op foran fordi hun skal først. Hjælpsomhed fra forældrene, både med scene og borde. Det er superfint med at forældrerådet stod ved kagebordet. Forældrene tilbyder sig også til at bage kager, kommer til os og tilbyder deres hjælp. Vi hjælpes ad og er ét hus. Det kan være forvirrende at nogle af kollegerne gik hjem og kom igen i løbet af dagen. Forældrene var gode til at komme at hjælpe med at klæde børnene på bagefter. Det lykkes også fordi vi har nogle gode unge mennesker. OBS! Vandføring fra køkkenet ud i saftevandsmaskinen, hvordan gør vi det? Snor i bagtæppe er færdig, Finn foreslår indkøb af stålwire der trækkes i foroven i bagtæppet, så det ikke skal bindes fast i så mange træer.</p> <p>lagttagelser. Billeder.</p>
Hvad er næste skridt?	

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. ’

På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering.

De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I kort, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer?

Dette er trin 1 i evalueringsskemaet.

Nedenstående eksempel er på brugen af evalueringsskirkens 3 elementer fra et børnehus:

Formålet:

At styrke Forældresamarbejdet for at fremme det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Efter Corona oplevede vi og forældrene at vi havde fået lidt afstand i samarbejdet.

- Vi havde en snak i forældrerådet om deres oplevelse af samarbejdet.
- På fagligt møde lavede vi en Vækstmodel, hvor vi også tog tilbage meldingerne fra forældrerådet med.
- Det gav os et godt overblik over det gode, som vi ville bevare.
- Der hvor der var udfordringer
- Hvilke muligheder vi sammen kunne få øje på, ud fra et barneperspektiv.
- Og til sidst aftale hvad vi ville igangsætte.
-

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I kort den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen.

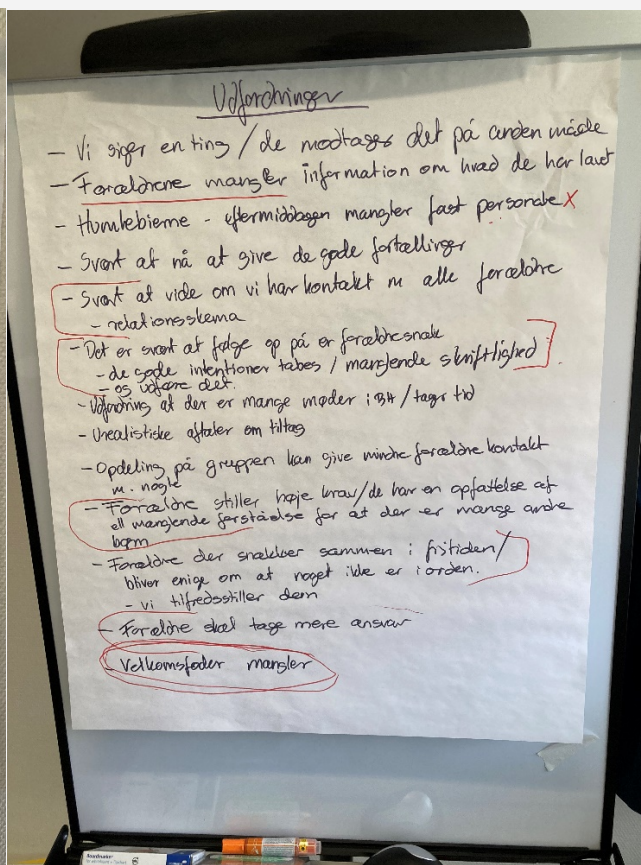
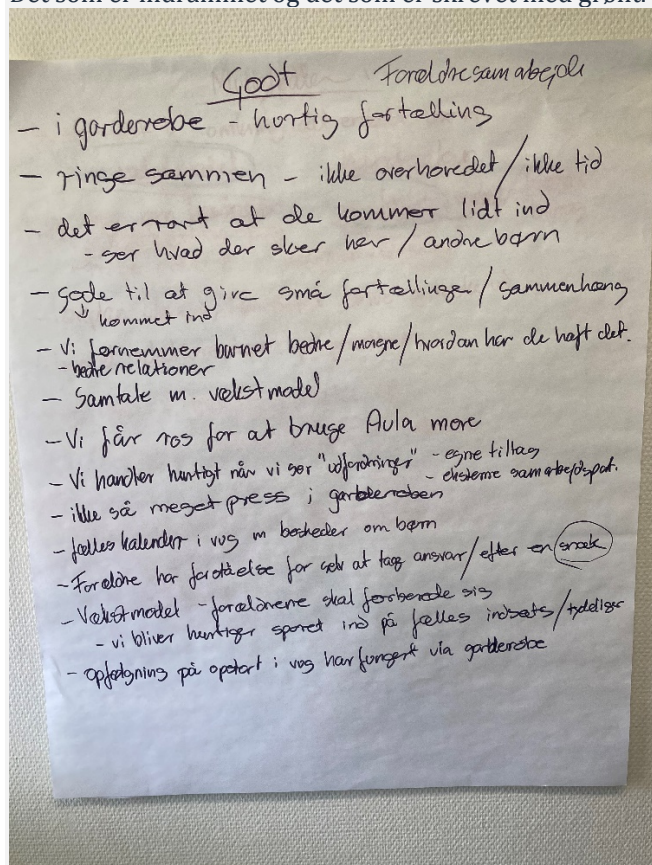
Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationskemaer, børneinterviews, tegninger.

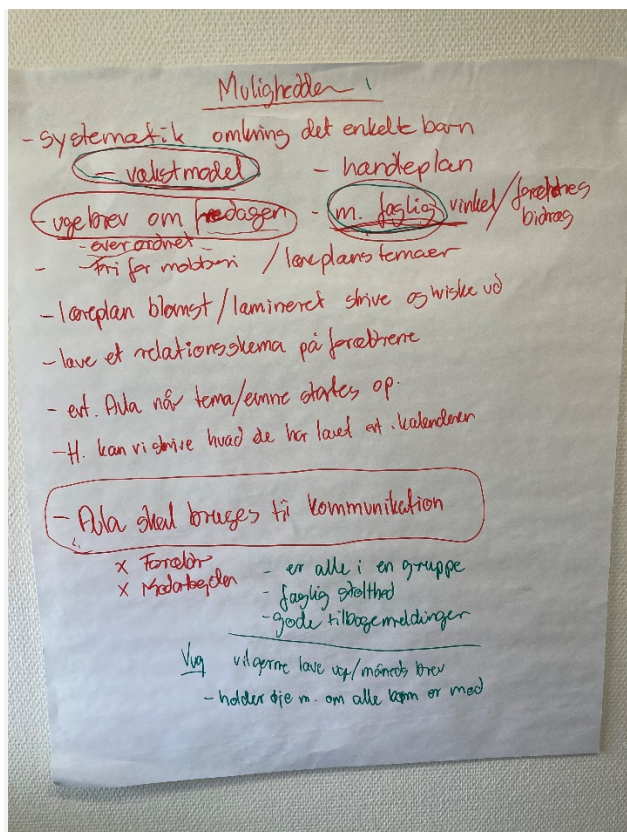
Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringsskirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vores plancher fra mødet:

På planchen med muligheder kan det ses hvad vi har valgt.

Det som er indrammet og det som er skrevet med grønt.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I kort resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Det blev tydeligt for os hvor vigtig forældresamarbejdet er og samtidig den kompleksitet der er i det, når hverdagen er i gang. Det blev også tydeligt at hele personalegruppen havde ca. samme oplevelse og at en stor gruppe forældre, hver for sig havde givet udtryk for savnet af det lidt nære samarbejde.

Efterfølgende havde vi en dialog i personalegruppen, om vi kunne mærke det hvis vi tog et barneperspektiv. Det var sværere at se på dette tidspunkt.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I kort, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Vi valgte at bruge Aula bedre og mere i kommunikationen med forældre.

Både til hele gruppen, men også til de enkelte forældre. Det er vigtigt at der er faglig refleksion i alle opslag, ud fra et barneperspektiv. Målet var at forældre fik en bedre kommunikation, med mere viden om indholdet af dagen og hvad der ligger bag vores faglige overvejelser.

For at gøre det realistisk at nå det, har vi vedtaget at lave et ugebrev på henholdsvis børnehaven og vuggestue hver fredag. På denne måde har vi sikret os minimum kommunikation/information til forældrene.

Vi har ligeledes haft en refleksion omkring hvilke forældre der ikke selv opsøger snakken – for at blive bedre til at kontakte dem. Det er også vigtigt for os at opfordre dem til at komme og samtidig følge op på de ting som vi taler med dem om. Fra begge parter.

Vi har efter en måned, fået gode tilbagemeldinger fra flere forældre – som uopfordret har kunne mærke forskellen – at de er meget glade for at opleve at være tættere på deres barns hverdag, fået mere fagligt indblik i hvilke refleksion der ligger bag og et tættere samarbejde med personalet.

Vi har efterfølgende haft en opfølgning på Fagligt møde, hvor vi evaluerede på emnet.

- Barneperspektivet/forældre perspektiv: vi kan mærke at vores viden om flere af børnene også er blevet større, med den konsekvens at vi bedre kan sætte os ind i barnets sted, og være mere nærværende, understøttende og have øje for hvor det kræves at være tæt på. Forældrene kan bedre snakke med om hvordan de selv kan følge op derhjemme – på tiltag vi har aftalt eller bare de aktiviteter der har været i huset. Så barnet føler en bedre sammenhæng mellem hjemme og institution.
- Personale perspektiv: Medarbejderne har en følelse af bedre kontakt med forældrene og mere overskud til den hurtige garderobe snak – da det meste information/kommunikation er klaret over Aula.
- Forældrerådet har tilbagemeldt en stor tilfredshed i den nye kommunikations form, som er regelmæssig og genkendelig.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I kort, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Forældrerådene er løbende involveret som man se af eksemplerne.

Institutionsbestyrelsen har ikke haft lejlighed til at drøfte det, idet pågældende møde blev aflyst.

Kommer på næste institutionsbestyrelsesmøde den 06 09, hvor dette emne vil blive behandlet

En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I kort skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Eksempel:

Som et videre forløb i vores forældresamarbejde valgte vi at præsentere ICDP for forældrene på et forældremøde.

Dels for at give dem et indblik i det børnesyn vi arbejder med og hvordan vi gør.

Men også for at de selv kan bruge det redskab som forældre. Målet er at lave en forældrefolder.

Formen på dette møde var at alle pædagogiske medarbejder skulle være i en gruppe og forberede de enkelte Samspils temaer og præsentere dem for forældrene.

På denne måde havde vi som en samlet lærende organisation fokus på ICDP og vi vil i efteråret genbesøge ICDP på Fagligt møde.

Vi fik en meget positiv feedback fra forældrene som deltog i mødet.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I kort beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Eksempel:

Vi oplever at brugen af Vækstmodellen giver os et godt overblik, gode refleksioner og en god evaluering af de emner vi dykker ned i, så det vil vi fortsætte med at bruge.

Vi skal dog have fundet en god måde at samle data på.

Vi oplever at vi mangler et handleplanskema, som kan dække bredt og som indeholder evaluering. Det skal kunne bruges både på det enkelte barn, hele børnegruppen og et læreplans tema emne.

Så der ligger et stykke arbejde i at ændre på de handleplaner som vi kander i dag og forfine dem, så vi synes at det virker og er let at gå til – i en travl hverdag.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Fortsat:

Vi vil på et fagligt møde lave en vækstmodel på dette emne.

Personalet er forud for dette blevet præsenteret for noget materiale som kan bruges i drøftelsen.

Vores egne erfaringer hver især skal inddrages, da vi har prøvet forskelligt af og så skal der tages beslutning om hvilken evaluerings form (forme), der skal bruges fremadrettet i længere tid.

Her skal Barneperspektivet, ICDP, vækstmodel, forældresamarbejde og en ny handleplan spille en rolle.